

Навчання навчатися полягає у виробленні вміння оволодівати та оперувати найрізноманітнішою інформацією. Навчання працювати має на меті формування здатності ефективно оволодівати професійними навичками, вміння знаходити вихід у найнепередбачуваніших виробничих ситуаціях, співпрацювати в колективі, співвідносити себе з конкретними фаховими ролями та ефективно їх виконувати. Навчання співіснувати полягає у розвитку таланту до налагоджування соціальних, дружніх і родинних стосунків, вихованні здатності до емпатії, персоніфікованих взаємин з іншими людьми. Завданням навчання жити є формування в молодій людини цілісного світогляду і світосприйняття, вміння осмислено бачити особистісний сенс життя, прагнути до духовної зрілості, бути відповідальною за себе, усвідомлювати відповідальність за долю людства.

Стан освіти і перспективи її розвитку значною мірою залежать від політики держави у цій сфері. У багатьох країнах державна освітня політика вважає високий професійний і загальнокультурний рівень населення важливою умовою економічного розвитку, збереження і підвищення конкурентоспроможності національної економіки на світових ринках, безпеки і соціальної стабільності.

Професіоналізація педагога і входження його в інноваційний режим роботи неможливі без творчого самовизначення, в якому провідну роль відіграє його налаштованість на самовдосконалення, самоосвіту, саморозвиток, без чого неможливе забезпечення нової якості освіти.

Література

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології; 2-ге вид., доп. — К.: Академвидав, 2012.
2. Пригожин Ф.И. Инноватика-зачем она? — М., 1988.
3. Гільбух Ю.З. Інноваційний експеримент у школі. — К., 1994.
4. Кларин М.В. Педагогическая технология в учебном процессе. — М., 1989.

Паценко О.Ю., к.е.н., доцент
кафедри міжнародної економіки

АУДИТОРНА РОБОТА ВИКЛАДАЧА: УМОВИ ТА ПРОБЛЕМИ

Аудиторна робота викладача розвивається останніми роками, на нашу думку, в умовах скорочення аудиторного навантаження, яке викликане більшою доступністю інформації для студентів, і зростання асиметричності рівня студентів у групах. Цей розрив зростає, причому спостерігається його тяжіння не до середини (бали, які відповідають оцінці „добре»), а до лівої та правої частини лінії нормального розподілу балів („відмінно» та „задовільно»). Відносно менша частина студентів здатна до виконання складніших завдань творчого характеру протягом семестру, ритмічного та послідовного набору балів. Викликано це, на нашу думку, рядом факторів: 1) зорієнтованість їх після навчання у середній школі і підсумкової тестової атестації УЦОЯО на результат, а не процес навчання; 2) відсутність достатньо потужної внутрішньої мотивації до набуття знань, вмінь, навичок; 3) зростання кількості студентів в аудиторії, що майже виключає для викладача можливість якісного їх опитування; 4) суспільна тенденція останніх 10 років девальвації цінності знання, націленості на результат, яку сформовано в середній школі; 5) інформаційна революція, електронізація джерел, якість яких може бути різною, і в яких переважно викладено частину матеріалу без його вбудови в якісь ширші світоглядні схеми, перенасиченість інформацією, яка викликає інформаційний невроз (за Ж.Бодрійяром, у світі вироблено стільки знань та інформації, які ніколи не зможуть бути засвоєними, стільки товарів і послуг, що вони ніколи не можуть бути спожитими).

Можливими варіантами аудиторної роботи в таких умовах є або більш широкий спектр завдань для розгляду на семінарських заняттях, але в цьому випадку зростає ентропійність самого семінарського заняття, або підготовка більш вузьких завдань з елементами дослідницької роботи та актуалізацією засвоєних теоретичних знань, які виконуються малими групами з числа студентів, що може виключати учасників з процесу внаслідок існування об'єктивних групових явищ, зростання спротиву в групі. В останньому випадку є загроза того, що провести таке заняття ефективніше не вдасться з причини обмеженості часу (від 70 до 80 хвилин раз на два тижні). За нашими спостереженнями, другий варіант проведення аудиторного заняття є більш цікавим для студентів, і може бути підкріпленим викладачем за допомогою введення аналітично-дослідницьких елементів у матеріал лекції, що також має свої обмеження через те, що курси на-

вчальних дисциплін перевантажені матеріалом, кількістю питань та завдань для розгляду, не існує ефективного механізму індивідуальної роботи викладача зі студентом.

Вихід може проглядатися у зменшенні насамперед кількості дисциплін, які вивчаються студентами протягом семестру, до 4–5, з контролем порівню як ПМК та екзамену (загалом на бакалаврському рівні навчання — 15–20 за 4 роки), іншим підходом до аудиторного навантаження за вибірковою складовою, яка може зростати від 1 до 4 курсу, винесенні на семінарські заняття виключно проблемних та розрахункових завдань, та зростанні індивідуальної складової роботи, що дозволило б перекрити дефіцит навантаження викладачів у випадку скорочення кількості дисциплін.

Ефективнішою, на наш погляд, була б система аудиторної роботи з такими складовими: а) аудиторна лекційна робота з напрацьованими методичними матеріалами (робочі зошити, рекомендовані електронні джерела, практикуми); б) індивідуальна аудиторна робота, під час якої викладачем перевіряються та оцінюються засвоєні студентом знання — до 20 балів з 50; в) аудиторна семінарська робота з переважним спрямуванням на завдання дослідницького характеру, засвоєнням інструментарію оцінки економічних явищ, застосуванням тренінгових технологій — до 20 балів з 50; г) підсумковий контроль перед екзаменом — до 10 балів з 50.

В таких умовах, на наш погляд, буде відбуватися і зростання індивідуалізації навчального процесу, і зростання ефективності навчання, оскільки існуюча система аудиторного навантаження містить непереборний конфлікт засвоєння знань, умінь і навичок, їх оцінки та масиву студентів, який припадає на одного викладача, і через ефект масштабу збільшує ентропію самої системи.

*Подгурська Т.А., викладач
кафедри української мови та літератури*

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ У ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Проектна технологія на сучасному етапі розвитку освіти є інноваційним методом навчання у вищій школі, який стимулює інтерес студентів до певних наукових проблем та їх успішного розв'язання. Саме метод проектів передбачає вирішення однієї або цілої низки проблем, здійснює практичне застосування надбаних знань, гармонійно поєднує академічні знання з прагматичними.

Для досягнення успіху у майбутній професійній діяльності сьогоднішні студенти повинні творчо мислити, послідовно міркувати та репрезентувати свої ідеї, вміти працювати в команді й визначати пріоритети, планувати конкретні результати й нести особисту відповідальність за їх реалізацію, ефективно використовувати знання в реальному житті. Метод проектів завжди орієнтований на самостійну діяльність студентів — індивідуальну, парну, групову, яку студенти виконують протягом певного часу. Метою навчального проектування є створення викладачем таких умов, які сприяють набуттю індивідуального досвіду проектної діяльності студента.

Метод проектів у вивченні української мови як іноземної сприяє вирішенню проблем комунікативного, пізнавального та виховного характеру, він розвиває уміння і навички спілкування українською мовою, сприяє встановленню емоційного контакту зі студентами.

Метод проектів формує комунікативні навички, культуру спілкування, уміння коротко і доступно формулювати думки, розвиває уміння добувати інформацію з різних джерел, обробляти її за допомогою сучасних комп'ютерних технологій, створює мовне середовище, яке сприяє виникненню природної потреби в спілкуванні українською мовою.

Студент самостійно або під керівництвом викладача займається пошуком вирішення якоїсь проблеми, для цього потрібне не лише знання мови, але й володіння творчими, комунікативними й інтелектуальними вміннями.

Можна виділити наступні види проектів, над якими студенти-іноземці працюють на заняттях із української мови як іноземної:

- груповий проект. Проект виконується групою студентів;
- міні-дослідження (міні-стаття). Студент виконує індивідуальне соціальне опитування (анкетування або співбесіда);
- інформаційний проект. Проект спрямований на збір інформації про будь-який об'єкт, явище; ознайомлення учасників проекту з цією інформацією, її аналіз та узагальнення фактів, призначених для широкої аудиторії;
- дослідницький проект (наукова стаття). Проект вимагає добре продуманої структури, визначених цілей, обґрунтування актуальності предмета дослідження, визначення джерел інформації, продуманих методів, результатів;